H.D.

Aşk Yamacındaki Ateş

TÜRKÇESİ
DİLEK DEĞERLİ

artshop

H. D. keskin ifade tarzıyla, zorlayıcı hayal gücüyle,
kısa satırları ve serbest ölçüyle yazdığı imgeci şiiriyle tanındı.
Onun imgeleri çoğunlukla doğayla ilgilidir.
Deniz, rüzgâr ve kum, çiçeklerin, deniz kabuklarının,
değerli taşların egzotik biçimleriyle zıtlık oluştururlar.
Onun lirik sanatı, içsel duygularına yoldaşlık eder.
H. D. hayatı boyunca Yunanca'yla ilgili her şeye
hayranlık duydu ve Avrupa'ya yaptığı gezilerden
ilki Yunanistan'a oldu. Birçok şiirinde Yunan mitolojisinin ve
mistisizminin etkisi görülür. Kendisinin Amerika'da tanınması için
çaba gösteren şair Amy Lowell'a müteşekkir kaldı.
H. D. yaşadığı zamana göre bir kadın için özgür bir hayat yaşadı.
1960'da Amerika Sanat Akademisi'nin
Şiir Ödülü Madalyasını alan ilk kadın olmayı başardı.

artshop
9789894893899
KDV Dahil 5,9 YTL

ARTSHOP
ŞİİR DİZİSİ: 177

H.D. (HILDA DOOLITTLE)

●

AŞK YAMACINDAKİ ATEŞ

Türkçesi:
DİLEK DEĞERLİ

YAYIN YÖNETMENİ
VEDAT AKDAMAR

EDİTÖR
BENGÜ AKDAMAR

Birinci basım
Artshop, 2008

Baskı
Emre Mabaacılık
Topkapı-İstanbul

© artshop yayıncılık

H.D. (HILDA DOOLITTLE)

•

AŞK YAMACINDAKİ ATEŞ

Seçme Şiirler
1914-1924

Türkçesi
Dilek Değerli

H. D. (Hilda Doolittle)

Şair, çevirmen ve romancı olan Hilda Doolittle, 10 Eylül 1886'da Pennsylvania Bethlehem'de doğdu. Babası Pennsylvania Üniversitesi'nde astronomi profesörüydü. Annesi Moravyalı olduğu için katı Moravya geleneğine göre yetiştirildi. 1901'de Ezra Pound ile tanıştı. 1904'de Bryn Mawr Koleji'ne girdi. Penssiylvania Üniversitesi'nde okuyan Ezra Pound ile nişanlandı. Ayrıldıktan sonra da uzun süre Ezra Pound'un etkisi altında kaldı. Düşük notları ve sağlığının kötüye gitmesi dolayısıyla 1906'da okulu bıraktı. Beş yıl boyunca Yunan ve Latin edebiyatı okudu, Latinceden çeviriler yapmaya çalıştı ve birkaç şiir yazdı.

H. D. Avrupa'ya geziler yaptı ve 1911'de Londra'ya gitti. H. D.'den önce İngiltere'ye giden Ezra Pound ilişkilerinin bitmiş olmasına rağmen H.D.'yi İngiliz edebiyat çevresiyle tanıştırdı. H. D. , 1913'te İngiliz şair Richard Aldington'la evlendi. Richard Aldington ve H. D. Yunan sanatının ve edebiyatının güzelliğini İngilizce'ye taşımada ortak bir ilgi buldular. Pound, ortak bir konuşma, keskin sözcükler, yeni ritmler, konuları seçerken mutlak özgürlük, berraklık ve konsantrasyonları temellenmiş yeni bir edebiyat hareketi yarattıkları için onları imgeciler diye adlandırdı. Pound, her iki şairin yapıtlarının yayınlanmasına yardım etti. Ezra Pound, 1913'te Hilda Doolitle'ı kitaplarında H. D. adını kullanmaya ikna etti. Aldington ile ilişkileri 1.Dünya Savaşı sırasında bozuldu. Aldington, 1916'da savaş için H. D.'yi bıraktı. H. D. çocuk düşürdükten sonra Aldington'un başka bir kadınla

ilişkisi oldu ve H.D. hayal kırıklığına uğramış hasta ve yoksul olarak evliliği bitirdi. 1916'da *Deniz Bahçesi*'nin (Sea Garden) ilk baskısı yayınlandı. Duygusal olarak birkaç ay yazar D.H. Lawrence'a bağımlı olarak yaşadı. Ama D.H. ilişkiyi birdenbire bitirdi. 1919'da H.D. birçok üzücü olay yaşadı. H.D.'nin erkek kardeşi, Fransa'da savaşırken öldürüldü, babası öldü, evliliği sona erdi, Ezra Pound ve D.H. Lawrence ile olan dostlukları bitti. Kısa süren bir ilişki sonucu hamile kalan H.D. zatürree oldu. Bryher adıyla yazan zengin İngiliz yazar Annie Winifred Ellerman tarafından kurtarıldı. Bryher, onun hem arkadaşı hem de velinimeti oldu. 31 Mart 1919'te Francis Perdita adını verdiği bir kız çocuğu dünyaya getirdi. Bryher onun hayatında uzun süre yer aldı, birlikte yaşadılar. Bryher, H.D. şiirinin hayranıydı. Arkadaşlıkları aşka dönüştü. Kuzen gibi seyahat ettiler, hayatlarına giren diğer aşklarıyla birlikte yaşadılar. Bryher, Mc. Almon ve Kenneth Macherson'la evlendi. Birlikte Paris'e gittiler. 1923'te İsviçre'de yaşadılar. İlişkileri 1946'ya dek sürdü. İkinci Dünya Savaşında H.D. Londra'daydı ve çok üreticiydi. Savaştan sonra zihinsel gerginlikten sağlığı bozuldu ve İsviçre'ye döndü. Kusnacht'ta bir klinikte ve çeşitli otellerde yaşadı. 60 yaşındaydı ve yazın hayatının en verimli yılıydı. 1950 ve 1960'larda kariyerinde çeşitli ödüller aldı. 1961 Temmuz ayında felç oldu ve 21 Eylül 1961'de İsviçre'de öldü. Bethlehem'de Nisky Tepesi'ne gömüldü. Mezarına ona övgü için genellikle deniz kabukları bırakılır. *Epitaph* (mezartaşı yazıtı) şiirinden alınan dizeler yazılıdır;

"Şöyle diyebilirsiniz,
Yunan çiçeği; Yunan coşkusu
sonsuza dek iyileştirir

karmakarışık şarkının

kaybolan ölçüsünü
dikkatle dinleyerek ölen birisini."

H.D., Pearson'a şöyle yazmıştı; "Hayatta ve sanatta aradığım şeyi elde ettiğimi düşünüyorum."

H.D.'nin yapıtlarından *Hymen,* 1921'de, *Heliodora* 1924'te, Seçme Şiirleri 1925'te basıldı. İlk romanı *Palimpsest* 1926'da, ikinci romanı *Hedylus* 1928'te, kısa bir oyunu *Hippolytus Temporizes* 1927'de yayınlandı. Şiirlerinin yeni bir baskısı *Red Roses from Bronze* 1931'de ve *Hedgehog* 1936'da yayınlandı. 1949'da basılan *By Avon River*'da Shakespeare'i, Elizabethçi ve Jakoben yazarları ele aldı. 1956'da basılan *Tribute to Freud*'da psikanalistine şükranını dile getirir. 1960'da basılan *Bid me to Live* evliliğindeki yıkılmayı anlatır. 1961'de yayınlanan *Helen in Egypt*'de mükemmel aşkın ancak ölümde bulunabileceğini anlatır.

H.D. keskin ifade tarzıyla, zorlayıcı hayal gücüyle, kısa satırları ve serbest ölçüyle yazdığı imgeci şiiriyle tanındı. Onun imgeleri çoğunlukla doğayla ilgilidir. Deniz, rüzgâr ve kum, çiçeklerin, deniz kabuklarının, değerli taşların egzotik biçimleriyle zıtlık oluştururlar. Onun lirik sanatı, içsel duygularına yoldaşlık eder. H. D. hayatı boyunca Yunancayla ilgili her şeye hayranlık duydu ve Avrupa'ya yaptığı gezilerden ilki Yunanistan'a oldu. Birçok şiirinde Yunan mitolojisinin ve mistisizmin etkisi görülür. Kendisinin Amerika'da tanınması için çaba gösteren şair Amy Lowell'a müteşekkir kaldı. H. D. yaşadığı zamana göre bir kadın için özgür bir hayat yaşadı. 1960'da Amerika Sanat Akademisinin Şiir Ödülü Madalyasını alan ilk kadın olmayı başardı.

Dilek Değerli,
Temmuz, 2008

Deniz Zambağı

Kesilip yarılan
ama iki kat gürleşen
sazlık –
seninkiler kadar büyük kafalar
yığılır tapınağın basamaklarına,
ama sen parçalanırsın
rüzgârda.

Mersin ağacı – kabuğu
seninle beneklenir,
balık pulları sıçrar
gövdenden,
kum biçer taç yapraklarını,
sert ucuyla iz bırakır,
parlak bir taş üzerindeki
çakmak taşı gibi.

Rüzgâr kabuğunda
yara açsa bile,
yukarı kalkarsın
her zaman – tısladığı halde
köpükle örtmek için seni.

Akşam

Işık geçiyor
bayırdan bayıra,
çiçekten çiçeğe –
açılmış ciğerotları alabildiğine
gittikçe soluklaşan
ışık altında –
taç yaprakları kıvrılıyor içe,
daha mavi olan yüreğe doğru
eğiliyor mavi uçlar
ve kayboluyor çiçekler.
Kızılcık-köklerinden sıçrayan gölgeler dışında
hâlâ beyaz, kızılcık- tomurcukları –
sokuluyor kökten köke siyah
biçiyor her yaprak,
çimen üstündeki diğer bir yaprağı
gölge arıyor gölgeyi,
sonra kayboluyorlar, hem yaprak
hem de yaprak-gölgesi.

Saklı Bahçe

Yeterince sahibim her şeye.
Nefesim kesiliyor.

Her yol biter, her karayolu,
her patika götürür sonunda
tepe-doruğuna –
sonra geri dönersin geldiğin yoldan
ya da diğer tarafta aynı bayırı bulur,
düşersin aşağıya.

Yeterince sahibim her şeye –
süs-pembelerine, karanfil pembelerine,
balmumu zambaklara, otlara, güzel tereye.

Ah, bir dalın hırçın hışırtısı yüzünden
reçine kokusu yok artık
bu yerde,
zarafeti yok, kabuğun, kalın yabani otların,
kokulu karanfillerin kenarındaki süsler yalnızca –
güzel kokulu ve büzülmüş.

Gördün mü örtünün altındaki
ışık isteyen meyveyi,
bezin içine tıkılmış
kırağıdan korunan armutları,
samanla örtülmüş
yeni olgunlaşmış kavunları?

Neden izin verilmez
armutların boş dala tutunmasına?
Senin tüm gönül alışların yalnızca
oluşturacak acı bir meyveyi –
bırakın tutunsunlar, kendi kendilerine olgunlaşsınlar,
kendi değerlerini sınasınlar,
kırağıyla kavrulup pörsüyüp
sonunda düşmek için ama
kızıl paltosuyla güzel olarak.

Ya da bırak kış ışığında -
sararsın
kavun,
tadılacak olan tart bile olsa –
pamuk ve ölü otu tatmaktan
daha güzeldir kırağıyı tatmak
enfes kırağıyı –

Çünkü bu güzellik,
güç kullanılmayan güzellik,
hayatı durdurur.
Rüzgârın bu pembe-yaprak saplarını
kırmasını, saçmasını,
onları adamakıllı terslemesini
onlarla ölü yaprakları devirmesini istiyorum –
patikalara ser, ince dalları,
kırılmış büyük dalları,
kavun tarlasının bir ucuna fırlatılan
büyük çam dallarını sürükle,
kopart armut ve ayvayı -
bırak kesilmiş, bükülmüş yarım-ağaçları,
yalnızca kavganın cesaret istediğini göstererek.

Ah, bu bahçeyi gizlemek
unutmak için, yeni bir güzellik bulmak
berbat rüzgârın işkence ettiği
bir yerde.

Bahçe

I
Sen safsın
Ah, dolu kadar sert olan
kayayı yaran gül.

Taçyapraklarından saçılan
rengi kazıyabilirdim
bir kayadan dökülen boya gibi.

Eğer seni kesebilseydim
bir ağacı da kesebilirdim
eğer kımıldatabilseydim
bir ağacı kesebilirdim
seni kesebilirdim.

II
Ah, rüzgâr sıcak havayı yar ve yay
sıcaklığı parçalara ayır
paçavra olana dek parala.

Bu ağır hava yüzünden
düşemez meyve –
armutların sivri uçlarına
sokulup körelten
ve üzümleri yuvarlaklaştıran havaya
düşemez meyve.

Deniz Tanrıları

I

Umut yok diyorlar –
sallıyor – kum - yığını - denizin molozunu –
sallıyor, bir gemiye
halat parçalarıyla asılan,
çatlamış, zift altında solmuş kırık tekneyi.

Umut yok diyorlar
ortaya çıkmanız için –
sizi öfkelendirecek bir kırbaç yok –
nefret sözcükleri yok
yalanlamak için ayaklanmalısınız.

Denizle birlikte dans ettiğinizi söylüyorlar,
yarılırsınız,
dalga-kıranın üstündeki dalga-kıranla
kaba törpüyle ve törpü sonrası kırılan
keskin kayalarla şekilsizleştiğinizden.

Baskı ve darbeyle
kesilip, yarılıp, ezildiğiniz için
daha güçlü değilsiniz, karışık kumsalınız
boyunca uzanan kum şeritlerinden.

II

Ama getiriyoruz, menekşeleri
öbek, öbek – yalınkat, hoş,
orman-menekşelerini, dere-menekşelerini,
henüz kurumamış bir bataklığın menekşelerini.

Köklerindeki toprakla demetlenmiş
tepelerdeki menekşe kümelerini,
kayalardan asılan menekşeleri,
mavi menekşeleri, yosun, uçurum, nehir-menekşelerini.

Az bulunur uçuk bir renkle yanmış
sarı menekşelerin altın rengini –
çimen yığınlarının arasındaki
kırmızı küle benzer menekşeleri.

Getiriyoruz, koyu-mor
kuş-ayağı menekşelerini.

Getiriyoruz, hoş, sade, dokunmak için soğuk
sümbül-menekşeyi
ve getiriyoruz, kendi beyaz köpüklü dalgalarınızın
akışından daha beyaz olan menekşeleri.

III

Ancak siz gelecek,
sık sık uğrayacaksınız gemilerdeki insanlara,
sürükleyeceksiniz onları geçitten karşıya
ve kuşatacaksınız sivri kayaları.

Kayalardan karşıya sürükleyecek
ve onları tuzunuzla yıkayacaksınız
kum-tepeleri arasında kıvrılacak –
uçurum boyunca gürleyeceksiniz –
kırıp – çekilecek – yeni güç kazanacaksınız –
toplayacak ve dökeceksiniz yükü kumsalın üstüne.

Geri çekileceksiniz
ve izinizin delili olacak
sığ denizin kumundaki küçük dalgalanma.
Ah, kurtbağrı beyaza boyayacaksınız köpükle,
ıslak kum lentoyu.

Kokulu sarı sakızağacı-kabuğunu getireceksiniz
ve sıcak kıyılardan sürükleyeceksiniz, defne ağacı-kerestesini!
yükseğe fırlatıp attığınızda – yükseğe –
karşılık vereceğiz bağırarak.

Ancak siz geleceksiniz
geleceksiniz
karşılık vereceksiniz bizim gergin kalplerimize
yuvasını bozacaksınız insanların düşüncelerinin
bağrınıza basacak ve bizi koruyacaksınız.

Fırtına

Çarparsın ağaçların üstüne,
kırarsın canlı dalı –
beyazdır dal,
otlar ezilir, her bir yaprak
kırılır parça parça, kıymık gibi.

Yüklersin ağaçlara
kara damlaları
girdap gibi döner ve çarparsın –
rüzgârda,
ara verirsin ağır bir yaprakta
savrulur yaprak
döner fırıl fırıl ve iner ağırca,
yeşil bir taş gibi.

Deniz Süseni

Yabani ot, yosun-otu,
kumda arapsaçına dönmüş kök,
deniz-süseni, narin çiçek,
bir taçyaprağı
kırılan bir kabuksun sanki
ve ince bir dala benzeyen
bir gölge yayarsın.

Şanslı biri
güzel kokulu ve can yakan
bükülmez mür*-tomurcuğu
tatlı ve tuzlu
kâfurun-çiçeği – sen rüzgârsın
burun deliklerimizde.

* *Mür; eskiden ayinlerde tütsüsü kullanılan bitki özü, ilaç ve parfüm olarak kullanılan değerli ve hoş kokulu yağ.*

II

Deniz salyangozu arayan balıkçılar
geçerken seni ıslatırlar mı?
Köklerin, rengi
kumdan mı çekip çıkartır?
Altın rengi mi sürdüler altına–
altın perçinlerini mi?

Dalgaların üzerindeki
süsen-çiçeği topluluğu,
maviye boyanmışsınız
yeni boyanmış bir pruva gibi
kirlenirsiniz tuzlu yabani otların arasında.

Yolların Hermes'i*

Sert kum kırılıyor
ve şarap kadar berrak
kum taneleri.

Fersah fersah uzağında
uçsuz bucaksız sahilde oynuyor
rüzgâr,
küçük tepecikler yığıyor
ve kumsalda patlıyor
büyük dalgalar.

Denizin birçok köpüklü-yollarından
çok,
üçlü keçi-yollarında
bekleyen, onu,
Hermes'i
tanırım.

Şüpheli,
yüzü üç yola dönük,
yolcuları karşılıyor
denizin-meyve bahçesinden olan
Hermes, koruyor batıdan,
ve doğudan.
havalandırıyor deniz-rüzgârını;
karşılıyor büyük kum tepelerini.

Koşturuyor rüzgâr
kum tepeleri üstünde
ve kaba tuzla kaplanmış ot
yanıtlıyor.

Hey,
rüzgâr çabucak döndürüyor topuklarımı!

II
Kavakların-gölgelediği tepeden
toprağın altına akan
bu beyaz dere,
küçüktür,
ama tatlıdır suyu.

Serttirler
küçük ağaçlardaki elmalar,
çok küçüktürler
deniz-sisi içinde savaşan
umutsuz bir güneşle
çok geç olgunlaşırlar.

Bükülür,
ağaçların büyük dalları
birçok zorlamayla;
bükülenler,
küçük-yapraklı büyük dallardır.

Ama onların gölgesi,
ne gemi direğinin gölgesi,
ne de yırtık yelkenin gölgesidir.

Hermes, Hermes,
köpüren büyük deniz,
dişlerini gıcırdattı etrafımda
ama sen bekledin
deniz-otunun
kıyı-otuyla tanıştığı yerde.

*__Hermes;__ *Yunan mitolojisinde rüzgâr tanrısıdır. Babası Zeus, annesi ise yağmur perilerinden biri olan Maria'dır. Kanatlı sandalları olan Hermes aynı zamanda tanrıların habercisidir.*

Armut Ağacı

Topraktan yükselen
gümüş renkli toz
kollarımın erişeceği yerden daha yükseğe
çıktın sen
ah, gümüş renkli
kollarımın erişeceği yerden daha yüksekte
karşımızda durursun, büyük bir kütleyle.

Hiçbir çiçeğin olmadı
çok sadık beyaz bir yaprağı,
hiçbir çiçek koparılmadı gümüşten
böylesi az bulunur gümüş renginden;

Ah, beyaz armut,
dal üzerinde yoğunlaşan
çiçek-öbeklerin
getirir yazı ve onların mor kalplerindeki
olgun meyveleri.

Eros

Geri dönüp
nereye götürüyor bizi şimdi?
Işık içinde yayılan
bu ateş
nereye götürecek bizi?

Hep hissettiğimiz hiçlik
düşlediğimiz hiçlik
geceleyin ruh çağırış
ya da yalnızlıkla biçimleniş
buna denk gelebilir.

Geri dönüp
Eros,
nereye götürüyor bizi şimdi?

II

Ağzım senin hayatınla ıslak
gözlerim yüzünle kör
hissediyor kalbin kendisi
içsel müziği.

Aklım, ele geçirildi
onunla bulanarak
(aşk bizi nereye götürüyor?)
dudaklarım senin hayatınla ıslak.

Bedenimdeki inciler döküldü
vuruldu mor, açık iyon renkleriyle,
beyazın içinde parlak.

III

Bırakma aşkı, kanatlanır Eros,
yayıyla
yukarıya, bizimle dalga geçerek,
bırakma aşkı, bizimle alay eder Eros
ve kaçar.

Bırakma aşkı ve etkili olur Eros,
başka bir dünyada
geride bırakarak bizi.

Bırakma aşkı, dalga geçer Eros,
ah, acı ve tatlı,
tatlılığın daha dayanılmazdır
acından.

Bal ve tuz,
ateş zorla ayrılır kayalardan
akşam yıldızından saçılan
ateşle karşılaşmak için

Ateş sıçradı yükseklere ve ateşle karşılaştı
ve o anda
aşk girdi içimize.

IV

Bırakılmasaydı Eros,
uzun süre mahkum edilir
ve mahkumiyetle hasta olurdu,
bırakılmasaydı Eros
diğerleri onu götürürdü
ve zulmederek alırlardı onun canını.

Bırakılmasaydı Eros,
büyük tanrıya karşı günah işlerdik,
onu mahkum edebilirdik büsbütün.

Bırakılmasaydı Eros,
hayır, teşekkür et ona ve bize bıraktığı
muhteşem tanrıçaya.

V

Ah, aşk acı ve tatlıdır,
ama daha tatlı olan
acılık ya da tatlılıktır
hiç kimse bunu konuşmuyor.
Aşk acıdır,
ama tuz, bulaştırabilir mi deniz-çiçeklerine
kederi, mutluluğu?

Yalvararak istese aşığın
acı verir mi aşkını geri vermek?

Kim söyleyebilir
yeni bir sevgili için
aşığın istese
aşkını geri vermek
acı mı yoksa tatlı mıdır?

Tatlı mıdır, sözle sahip olmak,
yoksa acı mı,
kül kadar acı mıdır?

VI

Kırılgan sanıyordum kendimi,
yaprağın üstünde ve altındaki
bir taçyaprağıyla
aynı incelikte.

Kırılgan sanıyordum kendimi;
düşüp kırılmak üzere olan
deniz kabuğu, fildişi, ya da inci kabuğundan
bitkin ışıklı
bir lamba gibi.

Haykırdım:

"Yok olmalıyım
bu karanlıkta bırakıldım,
toplumdan dışlanmış bir umutsuz olarak"
böylesi ateş Akşam Yıldızıyla yardı beni,
sonra gün ağardı.

VII

Ne gerek var bir lambaya
gün bizi aydınlatırken,
ne gerek var aşkı bağlamaya
böylesi parlak kanatlarla
üstümüzde dururken aşk?

Neye gerek var –
aşkın şarkısını söylemek için bile,
bizi önce darmadağın etmeli aşk.

Mezartaşı Yazıtı

Diyebilirim ki,
"yaşamaktan öldüm
bir saat yaşamaktan";

onlar diyebilirler ki,
"haram coşkuyu
ısrarla davet ederek öldü";

şöyle diyebilirsiniz,
Yunan çiçeği; Yunan coşkusu
sonsuza dek iyileştirir

karmakarışık şarkıların
kaybolan ölçüsünü
dikkatle dinleyerek ölen birisini.

Gizemli Şeyler

Rönesans koroları

Karanlık
günler geçiyor
ve yaklaşıyor daha karanlık olanları;
karanlık bu yanda
karanlık orada yukarıda,
korkutuyor ruhu
dimdik
üç kez-cezalandırılmış
bir avuç mızraklı adam
yığınının karaltısı gibi;
düşman bu yanda
düşman, bir parçası sanki
bayırın,
dağ-doruğunun
ve bayır-altının;
gizem öncesi hiçlik,
hiçlik geçiyor,
yalnızca boşluk,
ölüm tehlikesi,
terör,
sel,
deprem,
şiddetli hastalık;
sonra karışıklık içindeki ses,
o hafif soluk

anlatıyor geçen kışın
bir mayıs çiçeği gibi.
(Pythian* yayı ile öldüren
Delphi'ye ait başbelası)
bir çiçek,
kısık ses,
açığa vuruyor
tüm kutsallığı
"sessiz olan
huzur" ile.

II

Bir asa
bir çiçek-sapı
ve bir mızrak,
bir çiçek öldürebilir kışı,
o zaman bu, az bulunur
büyücü
sihirbaz
ve baş-imgedir;
bir çiçek öldürebilir kışı
ve ölümle tanışabilir
öyleyse bu
gider ve geri döner
ölür
ve kutsamak için gelir

**Pythion; Eski Yunanistan'da Delphi tapınağı tanrısı Apollon'a ait.*

yeniden,
yeniden;
bir asa ve bir çiçek
yenilmiş ve güçsüz olana
candan bir
koruyucu;
evet
yenildim,
hangi yıldızın yakın olduğuna bakıyorum;
evet,
zayıfım,
gör
ne büyülü zırhtır ki
örtüyor, düşüncenin dişlisini yıkan,
üstünden atan
korkusuz aklı.
bak, buradakinin nasıl bir zekâ
nasıl bir incelik
nasıl bir mizah
ve nasıl bir ışık olduğuna;
gör
ben bittim
ne aşık ve ne de sevgili,
ateşin içindeki bir ses,
o hafif soluk
yalancı çıkarır
dehşet ve umutsuzluğumuzu
"işte
buradayım."

III

"Yıkmak için değil,
hayır, yalnızca kutsamak için
Adonis'i
ölüyken
yeniden canlandıran
çiçeği;
bak,
bak
zambaklar
nasılda büyüyorlar,
bak ne kadar çekici
bak ne kadar saf bir kırmızı,
(öyleyse aşk öldü)
bak zambaklar
kanadı
aşk için;
ne imparator ne de hükümdar,
hiçbiri hak edemez,
böylesi görkemi;
kral hiçbir zaman övünemez
çok güzel bir giysiyle
çayırın
ve dağ zambaklarının
ev sahibi kadar."

IV

"Yıkmak için değil
hayır, yalnızca kutsamak için
Aşk yamacında
doğan
her ateşi;
yıkmak için değil
yalnızca yeniden yakarmak
ve yeni baştan adlandırmak için
her çiçeği
yılanı
ve arıyı
ve kuşu;
bak,
işte
benekli yılan
ne kadar da akıllı;
bak kumru,
serçe,
babanız olmasa
biri bile ölmez;
tuzak kuruyor insan
ve emrediyor okun fırlatılmasını,
titreyen yeni tüylenmiş kuşların
yanından geçerken
anne-kuşu tuzağa düşürüyor insan.
onları terk ederek
açlıktan ölmeye;

hiçbir insan
hiçbir insan,
hiçbir insan
her zaman korkamaz
öyle ki bu biri
güzel havayı savurarak
kurban kuş tarafından yakalanıyor
öyle ki bu, onun vahşi-orman çıkmazında,
vurulandır
öyle ki bu, vahşi-orman tuzağında
ezilip ölüyor
ben
ve babam
ilgileniyoruz.

V

"Yıkmak için değil
hayır ama yalnızca kutsamak için
coşkusunu,
tüm eski gizemli şeylerin;
bak ölüler kayıp,
çimen uzanıyor
çiğnenmiş
ve kirli
ve sırılsıklam;
bak,
bak,
bak

çimen küçümsüyor
karın, çamurun ve yağmurun
deresini;
çimen,
çimen
yükseliyor
çiçek-tomurcuğuyla;
tahıl
parlak mızrak-kafasını kaldırıyor
güneşe yeniden;
bak,
bak
ölü artık ölü değil,
tahıl altın rengidir
yaprak
sap
ve tohum içindedir;
gizemli şeyler
çimende
ve yağmurdadır."

VI

"Gizemli şeyler kalır,
koruyorum tohum zamanının
güneşin ve yağmurun
benzer döngüsünü;

Demeter* çimende,
çoğaltıyorum
canlandırıyor ve kutsuyorum
asmadaki Iacchus*'u;
yasaya sadığım,
gizemli gerçeği koruyorum,
bunların ilki
yaşayanı, ölü olarak adlandırmaktır;
ben kırmızı şarap ve ekmeğim.

yasayı koruyorum,
gizemli gerçeğe sadığım
asmayım ben,
dallarım, sen
ve yine sensin."

* ***Demeter;*** *büyük Olympia tanrıçası. Ziraat, tahıl, ekmek tanrıçası.*

* ***Iacchus;*** *Yunan mitolojisinde yarı tanrı. Demeter tanrıçasının hizmetlisi, refakatçisi.*

Dağ Perisi

Yukarı doğru kıvrıl, deniz –
döndür iğne uçlu çamlarını
kayalarımızın üzerine
sıçrat büyük çamlarını
fırlat yeşilini üstümüze
kapla bizi köknarın su birikintileriyle.

Gölcük

Yaşıyor musun
Dokunuyorum sana.
Balık gibi titriyorsun.
Örtüyorum seni ağımla.
Nesin sen – çizgili misin?

Ayın Doğuşu

Denizde parıldayacak mısın?
Fırlatacak mısın mızrak-kafanı
kumsala?
Ezgiyi hangi perdeden söyleyeceğiz?
bir şarkımız var,
oklarımızı birlikte paylaştığımız kıyıda;
kaybolan kiriş anlatır bizim ezgimizi:

Ah, uçuş
ayı çabucak getir şarkımıza.
O muhteşemdir,
ölçeriz onu, çam ağaçlarıyla.

Sihirbaz

İsteyecek bir insan yok
rahatlatacak bir gölcük yok
eninde sonunda yalnızım;
eninde sonunda bitmişim;

derim ki,
rengi al;
boz beyazı kırmızı içinde,
mavi içinde mor içinde
yeşil içinde
derim ki,
her birini ayrı ayrı al,
beyaz öldürecek;

dua et sürekli
bana yeşili ver, Artemis
kırmızıyı ver, Ares
maviyi ver, gerçek aşık Afrodit
ya da gülü;
çayırlara bak diyorum,
orman asmasının serpintisi
nasıl da altın rengini oluşturuyor ya da
hezaren çiçeği ışınını morlaştırıyor
derim ki,
her ayrılışa tapın;
hiç kimse dayanamaz
senin dayanılmaz radyumuna;

beyaz,
aydınlık,
saf;
kimsin sen?
emin değiliz;
eski tanrıları bize geri ver,
dayanılır hale getirmek için
kötü durumunu;

tırnakları çek,
at onları bir tarafa,
güçlü akıntıda terk edilen
eski bir sandalın,
(sen kendin kabullendin)
bükülebilir zinciri vardır;

dikeni yak;
diken yanar;
nasıl da çatırdar;
sen kendin ilk olurdun
toprağı
yaşanılır kılmak için,
kurumuş yabani otu
engin-kumda aramada;

sen kendin;
ilk olurdun
eski ganimetleri, yenisi için
hurdaya çıkarmada.·

2

Dölyatağının içine sürünerek girdik;
hükmediyor musun?
yeniden doğmuş ol,
doğmuş ol,
doğ;
kum
dönüşür altın renkli dalgacığa ve maviye
wrasse balığının alt-tarafında
sanki menekşe parıltıları sıçrar
yunus yeni bir iz bırakır,
kuş yeni kanat-vuruşuna yol açar,
tilki kazar,
yol açar;
tavşanın,
dağ gelinciğinin,
gelinciğin,
kakım ve semenderin
yuvaları var;
dedin,
tilkilerin inleri var
hiç kimse olan sen kendin
ister misin
toprağın içine süzülmemizi?

çok uzun zaman, çok uzun,
Ah, efendim,
süründük,
çok uzun süre, çok uzun, ah, Kralım
uyuduk,
çok uzun süre öldürdük,
çok uzun süre gözyaşı döktük.

3

Yağmurun üstündeki ateş nedir?
renk;
çimen üstündeki çiy nedir?
koku;
bizim üzerimizdeki
sen nesin?
bal-çekirgesinin güzel kokusu.

Hangi erkek lanetlenir?
aşığı olmayan erkek;
hangi kadın kutsal şeylere küfreder?
senin pelerininin siperi altındaki kadın
aşkı dışarı saçar.

Pelerinin saklar günahkarı,
korur sevgiliyi,
şarabın rengini,
siklameni,
kırmızı rohodendron çiçeğini,

4

Tuzla, tuzla aşkın olduğu yerdeki
güzellik öpücüğünü,
tuzla, tuzla dilin nakaratını
vur, vur yeniden,
söyle yeniden,
yeniden,
Güzellik,
bizim Kralımız
öldürüldü;

eller güzel,
ayaklar güzel,
güzel kalçalar;

Ah, bunun karşılaşma
olduğu doğru mu?
çok uzun süre katlandık tapmaya
bir idole,
tapmaya renksiz tövbe-giysisine
tapmaya ölü mumlara;
yak mumları, şarkı söyle;
her sureti yırt kopart, hiç kimse kabul etmediği için
onu, güzelliğini;

çok uzun süre,
çok uzun süre karanlıkta,

deniz iniltileri
ve rüzgâr,
bir köpekbalığı yükselir
parçalamak için
dişler, çeneler; eğlenir dehşetle;
çok uzun süre, çok uzun süre,
denizdeki terörü yatıştırıyoruz,
onun güzelliğini unutuyoruz,.

5

Yavaş damıtırım geride kalanı;
inanç ve umut yok
uykudan başka;
gelincik-tohumu yaşar uyandırmak için
seni başka bir dünyaya,
al:
al gelincik-tohumunu,
bir tane daha değerlidir olgun tahıl ya da arpa tarlalarından,

bin ve binlerce ürün yok,
sepetler yığıldı ve sıkıştırıldı
böylesi bir define verebilir
miktarı hesaplanamayan sepetten taşanlar;

Düşle çayırın çiçeğini,
dedi;

onun belirttiği
mavi mi yoksa kırmızı mıydı?

6

çok uzun süre dua ettik
tanrıya, gök gürlerken,
o, her ne kadar mükemmel
ve bizim babamız olsa da;

çok uzun süre, çok uzun süre yağmurda,
yeniden çakacak diye o, korkudan sinmiştik;
tehlike yağdırmıştı,
ortaya çıkararak kötülüğümüzü;

O haklıydı, tanıdık;
gözden kaybettik
onu kayalarda,
büzüldük, tepemizdeki Güç karşısında
yedik otları öküz gibi;

boyun eğeceğiz;
evet, kanadık,
kendimizi kestik
yatıştırmak için onun öfkesini;

çünkü sorduk,
ne, ne bekler bizi,
bir kez ölünce diye?

hiç duymadık Sihirbazı
hiç, hiç duymadık ne dediğini.

7

Bazı jestler bekledik,
bazı aktör-mantıkları,
bazı kafa çevirmeler,
o, basitçe konuştu;
papazı izledik ve insanları
yanıtlama sözcüğünü;

buna
hiç yanıt yoktu;

birtakım korkutuş ve öğütler,
bazı açıklamalar bekledik,
biz diğerleri gibi değildik;

ama o konuştu halk yığınına;
ölü,
ölmüş,
ölü olan bizim kulaklarımızdı
duymayan, hâlâ duymayan.

8

Bir sepet,
bir balık
ya da balık ağı,
sandalı bağlayan
sicimin düğümü,
kürek

ya da dümen,
tahta ya da sandal-örtüsü,
kumu ve çimeni kaldıran rüzgâr,
çimen
ve çimendeki çiçek;

üzüm,
üzüm-yaprağı,
yarı-açmış asma filizi,
kırmızı üzüm, beyaz üzüm, mavi üzüm,
asma-ağacının gövdesinin şekli,
topraktaki kökleri,
ağacın kabuğu ve dış hattı,
zeytinin şekli,
keçi,
çocuk ve kuzu,
koyun,
çoban,
kaval,
çobanın av köpeği,
vahşi-kuş,
yakalanamayan kuş,
markette satılan kuş;

balığın közde yatışı,
balığın tadı,
ekmeğin dokusunun duyusu,
yuvarlak ve yarım-somun,
bir taçyaprağının damarı,
gökkuşağı ve yağmur;

o bunları basitçe adlandırdı;
oturdu masamıza,
doğruldu,
tuz diye adlandırılan
bir dostu çağırdı;

bitkileri ve basit şeyleri adlandırdı,
süsleyen nedir?
iyi bir tat,
tam kıvamındaki şarabı istedi;

soydu bir eriği,
kirletmesin diye
bizim ev sahibinin havlusunu
pirinç kaseyi unutmadı;

kibardı
aşırı-dürüst değildi;
nedense –
oturduğu yere bir kız geldi,
sepetten kokusu az bulunan
bir gül fırlattı
ve adam kırdı
Kıbrıs'a ait fildişinden yapılmış
(ya da su mermeri)
güzel kutuyu.

9

Severdi mücevherleri,
beyaz incilerin güzel duygusunu;
çıkarırdı tepsiden bir inciyi,
överdi bir Habeş tüccarını
zevkle;
Suriye kristalini tutardı,
ışığa;
görürdü bir kristaldeki dünyaları
ve biz geçmişe yol açıp ilerlemek için
bir deveyi ya da güzel bir
Romen tahtırevanını beklerken,
anlatırdı ışığın helezonunun helezonunu
o, camda görünen sonsuzluktu,

ya bir kabuk
ya bir boncuk
ya da bir inciydi.

Ölü Bir Rahibe Konuşuyor

I
Ne saftım
ne de getirdim saflığı
baş edebilmek için
kaybolan umuduyla dünyanın
küstah ta değildim;

gittim kendi yoluma,
sessiz ve sakin gün boyunca,
ani bastıran sıcakla solan
bir parça ekin üzerinde
komşuma öğüt verdim
ya da ilk durağan yaz-çiyini
güzün geç düşen-yağmurunu
yakalamak için
onunkilerin çok sonra kesildiği yere
getirdim fidelerimi;

hiçbir zaman ışımadım
şanla
kadınlar
ve erkekler arasında
ayrı durdum
gülümseyerek;
beni iyi sandılar;

uzak, uzakta, uzakta
vahşi-ormanda,
beni bulurlardı, diğeriydi
buldukları

ben, hiçbir insanın henüz bulmadığı
yalnızca orman-tanrısıyım
ıslak yosunun
derin yeraltının
ya da kuru kayanın
aya çok susayan;

öğlen
ellerim örekeden bir an
kurtulunca
kavuşturdum ellerimi

bizim Arton'un oğlunun elde ettiği
şansı anlattım
uzak bir şehirdeki
diktatörlüğü;

odamdan çıkarken,
su-çömleğini boşaltmak gerekti
ya da tam kıvamına gelmemiş taze şarapla
doldurmak gerekti şarap-çömleğini;

cesaret verdim
ve araştırdım,
Jason'ın*
zeytin ağacından sandalının (yeni olanı)
dümeninin
bu modelini
seviyor musunuz?

gülümsedim,
bekledim,
tedbirliydim;

Ah, hayatı ya da sevgiliyi özlediğimi
asla, asla, hiç yazmadım;

ip büken üç Kız kardeşin
dokuma makinesi durduğunda
ve o,
ortadaki kadın durakladığında
sondaki kadın
büyük makasla,
hayat ipliğini kestiğinde de
Onlar bakıp anlayabilirler
modeli
her ne kadar siz anlayamasanız da,

ölüyorken, ben.

**Jason* (lason); Yunan mitolojisinde Argonaut'lar seferinin kahramanı.*

II

Çok aşırı gülmedim,
ne şarkı söyledim ne de ağladım;
yapmam gerektiğini söylediler
bir yıl,
ödül olarak arkhonluk* teklif edildi
ölen bir askerin
bir mezar yazıtı için;

odamdan çıktığımda
günışığını gördüm
uzun süre çimen üzerinde
ve anladım o günün bittiğini,
yakındı, gece.

acele balmumu yazıtını yazdım
küçük bir katırtırnağı çiçeğiyle
mersin ağacı yaptım, limanımızın yanında büyüyen
bodur bırakılmış çalıdan
çünkü dalgakıranın üstünden bakıyordum
ilerdeki denize –
karanlık,
karanlık ve mor olan;

hiç kimse yazamadı, onun şarap koyuluğundaki denizinin
ardından
şanın ve mızrakların
mezar yazıtını;

**arkhon;* *eski Atina'da dokuz hakimden biri, devlet yöneticisi.*

geçen yılları seyrettim
çimen üzerindeki güneş gibi,
ve günışığının ötesindeki gölge gibi,

onlar söyleyene dek,
Ah – anımsıyor musun? borazanları,
ateşi, bağrışmayı, savaşın şanını?

tedbirli yanıtladım,
hiçbir erdem
istemeden
acı çekene yardım ettim
ve biten savaşı vızıldayan hiçbir ateş istemedim.

sonra onlar dediler ki,
ah, o alçakgönüllüdür, amacı vardır
ve Herald'ın yerine atanmış
birisi
Milet'in Delia*'sıdır.

III

Yaratıkların başında sakince yürüdüm,
onların görmediği kanatları henüz çıkmış biri olarak;
onlar görselerdi,
ben gençken genç olan
şu parlak safran rengi giysili,
yaşlı kadınlardan birisi gibi sayarlardı beni;

**Delia; romalı şair Tibullus'un, uğruna şiirler yazdığı sevdiği, hafifmeşrep bir kadın.*

ulu-rahibeliğe uygun olarak
beyaz giyindim,
ah, gecede –
sır düşüncem, sır yolum vardı,
gün boyu söylediğim
sır şarkım vardı.
anaların, kadınların şakıdığı
kutsal vezinler
yalnızca uygar erdemin
ve uygar iyiliğin
hayatına adanmış olanlar tarafından şakındı;

kıtlık soğuk elini kapıya dayadığında,
yoksulu tanıdım;
üzgün olsa bile
eğlenceyle kandırılan
zengini tanıdım,
ve onların hayatını hiç tanımayan,
ben hep memnun
ve tedbirliydim
ne yoksul ne de zengindim,
ne de kavgaya girdim,
yeni bir arkhon yeni bir savaşı anlattığında.

IV

Ah, orada ateş vardı –
ışığı yakaladı
vahşi-zeytin ağacından,
buruk meyveleri ısıran bana göre,

vahşi, küçük ve en azından aziz olan
özel bir meyve
vermeyi kestiğinde;

dişbudak-yapraklarını yiyebilirdim
ya da vahşi-kavak yapraklarını,
dişlenmiş kabuğun içindeki
meşe palamudu için
ya da vahşi keçi gibi,
bir yaban domuzu gibi eşeleyebilirdim;

bir kuş gibi,
gagalayabilirdim defne-ağacını,
keklik-üzümü tanesini
ya da vahşi zakkumun
meyve veren dalını;

yaprağı ve kökü tadarak,
zehri düşündüm bazen
karışıklıkta derine uzanmayı
umdum
baldıran çiçeğini
tadarak
ve böylece ölmeyi;

ama eve geldim,
son arkhon gördü beni,
kapıya ulaştığımda, şafakta;
dikkat etmedim, ne söylediğine bile;

Milet'in Delia'sının fahişe olduğunu
geceleri caddede dolaştığını
söylemiş olabilirdi,

onun nasıl olduğunu
önemsememiş olan ben
anne ya da gelin gibi olmalıydım ona göre
Milet'in Delia'sından başka biri olan
ben, vahşice koştum;
o durakladı, bir yana çekildi;

kalabalığı bekledim açık saçık sözler mırıldanmak için,
ve sunakta beni taşlamaları için,
ama yeni arkhon haykırdı,
yeni bir defne içkisini
kış otundan yeni bir merhemi
ve olgun meşe-yaprağını
ve buraya Abydos'tan getirdikleri
vebanın harap edişinden sonraya
kalacak vahşi-zeytin tanesini
bulan Milet'in yeni onuru
Milet'in Delia'sına.

V

Onur geldi bana,
onu aramadığım halde;
gün ortasında öldüm, uyuyarak;
görmediler mor-rüzgârın vardığını
küçük odadan beni kaldıran,

görmediler mor-ateş yığınını
bahar ateşini kış kasvetine dönüştüren;

bu Ruhu göremediler
gün içinde,
pencerenin içine doğru ışıyan
güneşten dolayı,
günü küle dönüştüren.

hızla geçerek çıktım, kapı lentosundan
prova yapar gibi bir sırada yerleştirilmişti
çömleklerdeki şarap
katışıksızdı hepsi
hiç kül kalmadı kalbin üstünde,
uzun zaman önce, bir keresinde
ördüklerimden kopya ettiğim bir modelle
vahşi çiğdemin birkaç serpintisi doldurdu çanağı
vahşi-zeytin ağacından ıskarmozla
dümende Jason;
haykırdılar yüksek sesle,
keder,
keder,
hey,
hey:
Delia
Delia,
dediler
ulu-rahibe
burada cansız yatıyor. ·

VI

Verselerdi bana dokunulmamış mermerin
o basit beyaz saf dilimini,
bilselerdi
geniş kanatlarımın sıçradığını,

kalbim nasıl da ağladı
ah, hiçbir zaman saf değildim ne akıllı ne de iyi,
hiç savaşı anlatan bir şarkı yapmadım,
zengin değildim,
çok yoksul da değildim,
gülümsemeden durdum ya da gülümsedim
yakınımdaki arkadaşları
evlendirmek için;

nasıl bir şeydi o
çok dikkatli yürüyen benim
artık çok geç
diyen
kızgın bir aşığın kollarında yakalanmam.

geç kaldın,
çok uzun süre bekledim senin için, Delia,
silip süpüreceğim seni,
şiddetli sevgiyle severek seni,
ah, geç kaldın
aşkım,
gelinim,
Milet'in Delia'sı.

VII

Taşın üstüne kazıdılar
iyi birisi olduğumu,
yalnızca kemiğin özü olan
külleri serptiler
ve elyaf ,
yandı odunla.
toplanıldı tören için,
kralların başı tarafından uzun süre görevlendirildi
Arcada'lı yüce-rahibe;

Şereften konuştular,
örerek çizdiğim çizgiyi,
ince ipliği,
o eski gemiyi aydınlatan çam-meşaleyi
düşürdüğünde sarhoş bir gemici,
dalgaların sahile attıklarının yanıklarını iyileştirmek için
yağda özünü çıkarttığım merhemleri anlattılar:

hayatı riske atarak
nasıl gezindiğimi anlattılar, sakin ormanlarda,
bu bitkileri toplamak için,
bu ya da o
keskin yeni-ay ışığında;
ya da bol dolunay
ışığında.

İÇİNDEKİLER

H.D. (Hilda Doolittle)/6
Deniz Zambağı/9
Akşam/10
Saklı Bahçe/11
Bahçe/14
Deniz Tanrıları/15
Fırtına/18
Deniz Süseni/19
Yolların Hermes'i/21
Armut Ağacı/24
Eros/25
Mezartaşı Yazıtı/30
Gizemli Şeyler/31
Dağ Perisi/39
Gölcük/40
Ayın Doğuşu/41
Sihirbaz/42
Ölü Bir Rahibe Konuşuyor/53